

[Ømann.]

sig jo sådan, at selv om det er et budget, så har hvert og et af de borgerlige partier i realiteten allerede stemt for disse udgifter, fordi det, der kan røres ved i dette budget, det, der aktuelt kan kritiseres fra borgerlig side med rette og med saglighed, det er jo en meget lille brøkdel af budgettet. Lovbundne og andre tilskud udgør 11,5 milliarder kr.; lønninger, som man ikke uden videre kan rokere med på kort sigt, udgør nær ved 7 milliarder kr.; andre driftsudgifter udgør 4 milliarder kr., og disse ting er konsekvenser af tidligere lovgivning. På samme måde forholder det sig med anlægsudgifterne, de består for størstepartens vedkommende i videreførelse af allerede tidligere truffne beslutninger.

Vi har altså på den ene side en liberal samvittighed hos de borgerlige, der byder de borgerlige partier at indskrænke statsbudgettet, og på den anden side kan man sige, at man har en liberal fanden, der får de samme partier til at stemme for et efter deres mening for stort og opsvulmet budget, når de stemmer for de enkelte udgifter; det er jo den slags modstrid mellem politisk agitation og faktisk handle måde, som må skabe politiske tillidskriser i det lange løb, og som vel kan få historiens hjul til at dreje lidt.

Men denne, skal vi sige modstræbende de facto-anerkendelse af, at et så udviklet samfund som vort jo skal fungere, det er efter min mening ikke den eneste side af denne sag; der er jo samtidig tale om, at den private sektor ikke blot søger at skabe sig et tilpas miljø at virke i, men at denne sektor direkte søger statens støtte og så sandelig ikke siger nej til en håndsrekning, når det er aktuelt. Det kan vel nok i disse såkaldte erhvervsfjendtlige tider have en vis interesse at minde om denne side af budgettet også. Nu er det jo Danmarks mest liberale parti, venstre, der kommer ind som nr. 1. Der er landbrugsstøtte af den ene eller den anden art på op imod en milliard kr. på dette budget. Men der er også direkte erhvervsstøtte af anden art på i hvert fald $\frac{1}{2}$ milliard kr., og hertil kan vi så roligt lægge den milliardstøtte, der jo foregår over de stadig væk meget erhvervsvenlige skatteregler, vi har; den

erhvervsstøtte figurerer jo ikke på budgettet, men den er ikke desto mindre reel.

Se, disse forskellige former for støtte ydes jo uden betingelser af nogen art, for det har jo hidtil ligget bag ved det hele, at det private erhvervsliv kun kunne trives i den yderste uafhængighed af giveren, en uafhængighed, synes man, der undertiden kan grænse til utaknemlighed. Men mon dog alligevel ikke den tid er kommet, da erhvervslivet aktivt må gå ind i samfundslivet og erkende, at det ikke bare kan være en isoleret, privat sektor, men at det er nødvendigt at samordne aktiviteten med samfundets bestræbelser i almindelighed? Jeg synes, det er meget lidt, der hidtil er gjort fra erhvervsorganisationernes og fra de borgerlige partiers side for at samordne den private aktivitet ud fra samfundshensyn. Man har det indtryk, at disse organisationer har hænderne fulde med at føre krig mod det offentlige fremfor at gå ind i et samarbejde om at løse de strukturproblemer, der vitterligt findes, at medvirke til, at den statsstøtte, der ydes, også anvendes på den samfundsmæssigt mest gavnlige måde, at medvirke til en virkelig samordnende erhvervspolitik.

For nu at vende tilbage til disse støtteforanstaltninger, ja, så er det vel efterhånden åbenbart, at der især med hensyn til landbrugsstøtten er grund til at overveje, om ikke disse subsidier kan gives på andre måder, som i højere grad ophjælper erhvervet som helhed fremfor hovedsagelig at være en kontant støtte til bestemte personer. Jeg vil tro, at det også politisk bliver lettere at afsætte penge til erhvervsformål, hvis disse midler får en direkte erhvervsmæssig virkning fremfor at være en uddeling af kontanter til individer.

Jeg tror, der findes adskillige upåagtede og passive udgifter på de offentlige budgetter, som man kunne gøre mere samfundsaktive. Man har indtryk af, at indkøb til offentligt forbrug foregår spredt og ret tilfældigt. Jeg ville tro, at et koncentreret indkøb kunne ophjælpe en branche eller en virksomhed, sætte den i stand til at levere billigere varer af bedre kvalitet, hvis man sikrede virksomheden en tilpas stor og sikker omsætning. Og kunne et sådant samspil ikke blive til gavn for både staten og